

DROGOVÁ TRAGÉDIE o dvou jednáních

Na malém městečku, kde každý zná každého, se obvykle dramatické, nešťastné či jinak komplikované události prožívají jaksi s dohledem veřejnosti – s nejrůznějším komentováním, ne-li se zaručeně oprávněným uváděním souvislostí na pravou míru. A nejinak tomu bylo v Járském Hradišti (tentokrát jsme pozměnili nejen jména hlavních aktérů – pozn. red.) kdesi v nitru Vysočiny s delším nahlížením spoluobčanů na příběh Martina Vraspíra.

Květen 2005 (1. jednání):

Vraspírovi mladší zlobil rodiče od útlého věku. Chytil se neřádných kamarádů. Zkoušel kdejakou vylomeninu, na základce mu brzy nestačily pokusy s normálním kouřením. Od marijáanky brzy přešel na osobní šlehy se závažnějším materiálem.

Značně promarnil dospívání. Bez trvalé práce se potom ve dvaceti letech poflakoval světem v partě podivných existencí – od jednoho mejdanu k nekončícímu fetišáckému dýchánku a naopak (v nedávném minulém století by se v tom věku povinně učil pořádku za vojenského vedení, což mu v krásných časech dnešní všeobecné svobody nehrozilo).

A za pozdního májového odpoledne bohatýrsky popíjel s Norbertem Kaskounem, o rok mladším kumpánem, který

ovšem také nebyl v konzumacích rozličných obluzujících látek žádným nováčkem. Tandem pijáků měl v hospůdce, v denním bistru navíc kolem sebe pořád nějaké průchozí známé, možná i hecíře.

V jednu chvíli Norbert vytáhl z kapsy mobilní telefon, aby zkontroloval, jestli ho náhodou někdo důležitě neshání.

Hele, ukaž, ty máš pěknou mašinku, co všechno to umí, sápal se mu okamžitě Martin Vraspír na telefonní přístroj. A úspěšně.

No jo, dobrý, člověče, Siemens – já mám nákou Nokii, volečku, možná bysme si je mohli vyměnit, mlel pantem Vraspírovi mladší muž. A vzápětí hups s mobilem do kalhot.

Parták z mokré i inhalační čtvrti se zpočátku jenom culil, pak hledí jak zámecký baldachýn na pryčnu v podzámčí a povídá neblbni, Marto, dej to sem!

Nedám, už sis ho užil ažaž, zabručel Vraspír.

Neblázni, vrať mi ten mobil... naléhal Kaskoun.

Nevrátím – možná nikdy!

Vrať mi ho, je to dárek...

Nevrátím, vole! Teď bude muj, oháněl se proti němu holýma rukama uchvatitel komunikační vymoženosti.

Osazenstvo u sousedních stolků se bavilo. Alespoň trochu pozdvižení z nudy věčně stejných – nebo i žádných – přiočilých řečí.

Handrkování Norberta s Martinem se táhlo snad dvě tři hodiny. Dokonce mezi nimi, s minimem svědků, mělo na toaletě dojít k náznamu fyzické potyčky.

A nastal a pokročil vlahý jarní večer. Pro-

vozovatelka skromného pohoštění zavírala, všichni se museli pakovat na vzduch.

Koukej mu dát ten telefon, seš vlastně zloděj, zavolám na tebe policajty, pokusila se obsluhující dáma vyřešit klukovinu dospělých návštěvníků podniku.

Klidně je zavolejte, zašklebil se Martin. Co se do nás, sakra, montuje – baba, prohlásil neadresně do publika.

První finále příběhu následovalo v dosti rychlém sledu. Koukej, konec srandy, zahrál Norbert snahu o střízlivou důraznou koncovku. Naval sem ten mobil!

S několika průvodci směřovali parkem k městským hradbám.

V zatemněném Vraspírově mozku (ukáže se u něj přes dvě promile alkoholu a nějaký zbytkový perník v krvi) zřejmě zajiskřilo.

Víš co, už mě votravuješ, zmizni odtud, rozkřikl se Martin na původního majitele mobilního telefonu. Přidal pár facek, jednu dvě rány pěstí a pokus kopnout kamaráda – pokleslého kolena – do krku.

Tehdy mladší Kaskoun vytáhl motýlka, vystřelovací kudlu, a začal zbraní šermovat neurvalci před nosem. A trefil ho do průdušnice. Mladíci se na sebe zavěšili, padly další dvě bodné rány, do zad do lopatky a na rameno.

Poraněný Vraspír nemohl mluvit, vzduch mu unikal z prsou, všude krve jako na zabíjačce.

Kdosi z přihlížejících zavolal na tísňovou linku. Do několika málo minut byli na místě městští strážníci, teprve jeden z nich zatlačil ránu, aby postižený nevykrvácel. Záchranka rovněž přispěchala – s mini-

mální prodlevou – před desátou večerní hodinou.

Nechybělo mnoho a Martin Vraspír to mohl mít za sebou, říkali si lidé po městě. Přežil se čtyřcentimetrovou jizvou na hrudi.

Nešťastný Norbert Kaskoun (jemu naměřili přes jedno promile alkoholu) vyfasoval – asi i díky Martinově přiznání vlastní blbosti – dva roky nesvobody s ročním podmíněným odkladem.

Srpen 2006 (2. jednání):

Zároveň nastal v životě pobodaného muže zlom. Uvědomil si, že už dopadl na nejhlubší dno. Že má v hlavě místy nezvládnutelné temno, že se pohybuje mezi lidmi, kteří promarnují život užíváním nejstrašnějších dryjků – vývarů z makovic, výparů z průmyslových ředidel.

A vzepřel se tomu, odstříhl se od beznadějně spodiny.

Celý rok abstinovat. Rodiče prožívali jeho znovuzrození. Našel si partnerku, vstoupil do zaměstnání, vyřizoval si půjčku, snad pomýšlel vážně na založení rodiny.

To, co přišlo následujícího roku v létě, si nikdo ze zasvěcených nedokáže vysvětlit. Základní otázka, proč došlo k nešťastnému – poslednímu – kroku, rozhodnutí mladého muže, zřejmě již napořád zůstane bez odpovědi. Byl to blesk z čistého nebe. Nejen pro Vraspírovi rodiče.

A také u spoluobčanů zaznělo, že se v nesprávnou chvíli na nesprávném místě potkal s nesprávným individuem.

drogových závisláků pohybuje se po dané lokalitě – Michal Dolina, řečený Míško či Improvizátor, někdy taky Šaman. Mistr nejbáznivějších kombinací fetu, nelegálních i neoficiálních drog.

A Martin kývne. Pro jednou, jako kdyby nikdy znovu, však má nepřijímání zcela pod kontrolou.

Cestou k parku pod hradbami, na parkovišti za biografem potkávají další členy proměnlivého a přece setrvalého spolku pojídačů hadů. Mezi nimi Ája s aktuálním bodygardem.

Jdeme si šlehnout, pod s náma, doběš mi to, trochu jsem vyšel ze cviku, nechá se slyšet Vraspír.

Ani ne, spěcháme jinam do průvanu, užijte si to parádně sami, odsekává slečna.

A střikačku – čistou – bys mi nepučila? Martin ví, že kolem Míška Míchače kroužila cé žloutenka, nemá v jeho jehlu velkou důvěru.

Sama potřebuju, snad příště, ucedí holčička na odchodu přes rameno.

Pak se ti dva spolu octli ve křoví, na víceméně veřejně tajném místěčku nenapravitelných drogistů.

Míško vytáhl ze zánadří výbavu. Darebné očko, opiový lák nejděvlejšího původu zahřál na lžičce, natáhl to do buchny přes vatový škubánek a napíchl tím zbožím údajně nejprve sebe. Zbytek nechal na kamaráda. Pochopitelně si – pryč – vydal větší dávku, Martina krapet šanoval, když mu, srábkovi, poslední dobou poněkud chyběla slušná praxe.

A dál se o klienta nestaral, těšil se z vlastního letu rájem.

Když přišel po třech čtyřech hodinách k sobě, zjistil, že parták setrvává statečně v limbu.

Zvedl se a táhnul za další zábavou, na nějakou technopárty. Ať se kluk klidně prospí, ať si v tom dosyta pochodí, však je celkem příjemně letní vlaho.

Hned v pátek večer, v sobotu pak ještě usilovněji nakráčeli do dění matka a otec Vraspírovi. Zvykli si na to, že syn je v pořádku, že vede spořádaný život – a nedovedli si představit, kam zapadl, proč se jim neozývá. Pobíhali po městě, vypyčovali se po Martinových vrstevnících, vysledovali povyražení mládeže v herně. Dostali se k Frantovi Kemperovi, jednomu ze střízlivějších společníků z fetácké čtvrti.

Ten před nimi hrál sice trochu mrtvého brouka, ale sám začal s drobným pátráním. Udeřil na Míška.

Jo, možná o Martinovi něco vim, zajdeme se kouknout do hájíčka, svolil dodavatel mýdla do hlav pucovaných.

Bylo to zvláštní. Den po injekčním výstřelu ke hvězdám poblouznění zašel do křoviska Míško osaměle! Vrátil se s fetáckým nádobíčkem, které tam předtím opustil, a suše oznámil, že Vraspír tam je, nadále pospává, necháme ho doletět tu ránu!

A Kemperovi to v té chvíli stačilo.

Rodiče ztraceného syna – strachy o něj bezmála bez sebe – tlačili na policii, opakovaně oslovovali příslušnou mládež, přebíhali plni bezmocného zoufalství neděli.

Policisté zkoušeli přimět známé místní živly k výpovědím, hledali jakýkoliv záchytný bod. Jenomže závisláci mají

nastavené hodnoty jinak než běžný občan. Dílem se o víkendů věnovali zábavě, dílem se do jejich řad stejně nedá okamžitě proniknout. Musíte si vždycky najít nějaké pádné háčky.

Nakonec se prosadil Kempera. V pondělí přinutil Míška k nové návštěvě křovinatého doupěte, pronikl s ním dovnitř, sáhl bezvládně ležícímu Vraspírovi na nohy a vzříkl, že je ten chudák studenej!

Na volání o pomoc se dostavily záchranka současně s policejními obvodáky. Veškeré oživovací pokusy byly marné.

Následná soudní pitva určila dobu smrti hned na páteční podvečer. S největší pravděpodobností okamžitě po aplikování drogy – byla to Zlatá rána, mladý muž zamířil ihned po nastřelení dávky na věčnost. V dlani měl popáleniny od cigarety. I hodně opilý člověk s rukou, na kterou padne dýmající oharek, instinktivně ucukne.

Martin Vraspír byl mrtev pár vteřin poté, co dostal dávku divokého opiového medikamentu do krve.

Případ převzala okresní kriminálka.

Několik dní neúnavně vyslýchali přímé i zprostředkované svědky posledních hodin života napraveného fetboje, oběti výjimečného, možná – původně plánovaného – jednou provždy rozlučkového konzumačního pokusu.

Všichni tak či onak zúčastnění mlžili, nikdo si ničeho nevšimnul, u ničeho nebyl.

Přesto se mozaika, časová sestava srpnového pátku i víkendových událostí po něm, začala klubat do ostřejších kontur.

Kočka Ája – i pod tlakem miláčka – potvrdila, že Martin s Míškem měli v plánu zajít na obvyklé rejdiště a dopřát si poctivou šlehu.

Pár dalších zaprodanců omamných látek si uvědomilo váhu vlastního sdělení před policejní autoritou a doplnili informace – ano Martin byl tam a tam s Michalem Dolinou, mířili do keřů!

Míško Dolina různě měnil výpovědi. Trochu toho chlapa znám, nikde jsme spolu nebyli, tvrdil nejdříve. Posléze musel přiznat, že v první chvíli odešel od nehybného Martina bez injekční jehly, bez škrtilidla. To feták za normálních okolností neudělá, protože přece potřebuje sám pro sebe nastřelovátko téměř pořád dokola. Míško se vlastního fetvercajku zmocnil až druhý den za přítomnosti svědka Kemperu. A tak dále.

Do necelého tuctu dnů převzal kauzu kraj, Dolina skončil ve vyšetřovací vazbě.

Z trestného činu neposkytnutí pomoci se mu s přispěním právníka podařilo vyvléknout, za výrobu, držení a distribuci nelegální drogy vyfasoval nepodmíněných deset let.

Rodiče Martina Vraspíra – nepřestavitelně zoufalí ze ztráty dospělého dítěte – jsou přesvědčeni, že si jejich syn smrt nepřivodil vlastní rukou...

**Vyprávění npor. Petra ŠTOURAČE,
por. Rostislava JAGOŠE
a por. Mgr. Martiny SIMONOVÉ
volně zaznamenal Jaroslav KOPIC
Ilustrační foto Václav ŠEBEK**

Srpnové páteční odpoledne. Martin má u sebe poměrně velké množství peněz. Jde cosi splácet a potká se s někdejšími kumpány. Ozvěna starých jízď bohatýrských zazvoní. Omladina zláká neslavného hrdinu na skleničku. Popíjejí v herně a dlouhé měsíce udržované, zatažené brzdy povolí.

Pojď si dát ranku, je to levný, fakt dobřej matroš, pokouší Vraspíra feták z nejtěžších